

L'Ajuntament presenta el Pla de Salut Mental 2016-2022, amb més de cent accions de prevenció i suport per millorar el benestar psicològic de la població

- » El Pla arrenca amb un pressupost per al període 2016-2017 de 51,2 milions d'euros
- » Es desplega en quatre línies estratègiques: l'abordatge dels determinants socials que afecten la salut mental; garantir uns serveis i una atenció accessibles a tothom, sobretot a les persones més vulnerables; garantir el respecte als drets, i assegurar els mecanismes que garanteixin la bona governabilitat del Pla
- » El Pla ha estat elaborat a través d'un ampli procés de coproducció en el qual han participat representants de l'administració, de les entitats proveïdores de serveis, de les persones afectades i les seves famílies, així com grups polítics i associacions de professionals, grups científics i altres institucions

L'Ajuntament de Barcelona presenta avui el Pla de Salut Mental 2016-2022, la primera estratègia de la qual es dota el Govern de la ciutat per abordar directament polítiques de millora de la salut mental. Aquestes polítiques es despleguen en quatre línies estratègiques que van des de l'abordatge dels determinants socials que afecten la salut mental de la població, passant per mesures per garantir els serveis necessaris i una atenció accessible a tothom, però posant una atenció molt especial a les persones amb situació de vulnerabilitat. El Pla té en compte la garantia dels drets i la necessitat d'assegurar els mecanismes perquè s'executi. El Pla de Salut Mental és una estratègia transversal en la qual no només s'hi implica el Comissionat de Salut sinó també altres àrees del Govern municipal: Habitatge, Feminismes i LGTBI, Drets Socials, Serveis Socials, Participació, els districtes, Infància, Joventut i Gent Gran, l'IBE, l'ICUB, l'IMEB, Barcelona Activa. També altres institucions consorciades amb la Generalitat de Catalunya com l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB), el Consorci de Salut de Barcelona, i el Consorci d'Educació de Barcelona, en les quals l'Ajuntament participa en diferents nivells.

A banda de la transversalitat que requereix el desplegament d'aquest pla, aquesta ha estat també present en el procés d'elaboració. Un procés ampli de coproducció que ha comptat amb la participació d'entitats, de persones afectades, de les seves famílies així com de les empreses proveïdores dels serveis i de persones expertes externes.

El procés d'elaboració del pla va començar amb la constitució d'un grup promotor format pels grups polítics, diferents sectors de l'Ajuntament, organismes autònoms, entitats socials, organitzacions proveïdores de serveis, i organitzacions professionals i científiques, que van elaborar un document que ha servit de base per la redacció del Pla que avui es presenta. Aquest document, titulat "Fets, desafiaments i propostes", identifica i descriu vuit desafiaments

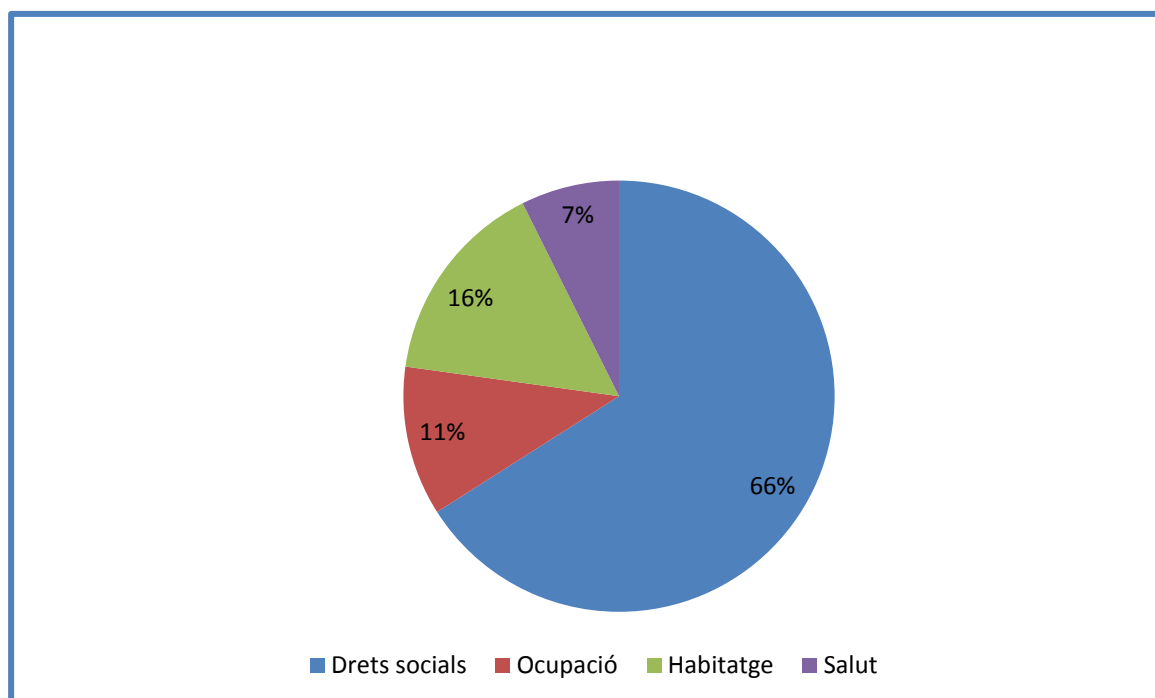
per l'abordatge de la salut mental a la ciutat, així com una primera relació de propostes per àmbit. A més a més, per a la identificació de les propostes, també s'han tingut en compte els resultats del procés de debat del Programa d'Actuació Municipal (PAM) 2016-2019 i les propostes relacionades amb la salut mental introduïdes a la plataforma Decidim Barcelona.

El pla, doncs, planteja el desenvolupament de més d'un centenar d'accions agrupades en quatre eixos de treball i es dota d'un pressupost de 51.207.799,28 euros per a la primera fase d'execució, prevista per als anys 2016-2017.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

- Millorar el benestar psicològic de la població
- Garantir l'accés als serveis de salut mental
- Respectar els drets de les persones amb malaltia mental i lluitar contra l'estigma
- Assegurar l'avaluació de l'impacte de les actuacions

PRESSUPOST 2016-2017 : 51.207.799,28€

Diagnosi de la salut mental a Barcelona

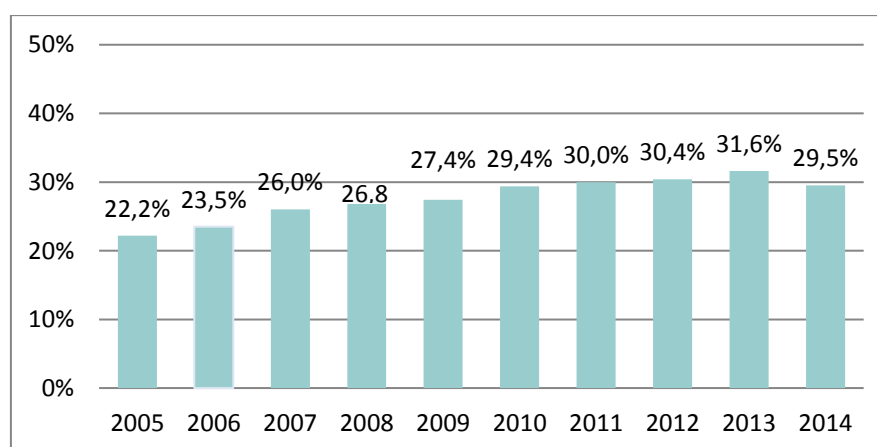
El Pla de Salut Mental 2016-2022 parteix d'una descripció de l'estat de la salut mental a Barcelona a data d'avui.

D'entrada, es constata que els determinants socials de la salut mental són les condicions de vida adverses, com ara les dificultats econòmiques, l'atur sobretot si és de llarga durada, els problemes amb l'habitatge, la solitud en les persones grans, també la vulnerabilitat econòmica, o les situacions d'assetjament escolar en el cas de la població infantil i adolescent. Aquests són alguns dels factors socials que tenen una incidència directa en la mala salut mental.

L'Enquesta de Salut de Barcelona de 2011 apunta que entre la població adulta de 15 o més anys, l'11,1% dels homes i el 16,8% de les dones presenta risc de patir trastorns mentals. Pel que fa a la infància i l'adolescència, durant l'any 2014 es va atendre 10.517 menors en centres de salut mental infantil i juvenil (CSMIJ), dels quals el 61,5% eren de sexe masculí. L'any 2014 es van atendre en centres de salut mental d'adults (CSMA) 42.704 persones, el 60,6% de les quals eren dones.

També s'ha detectat un increment dels trastorns mentals greus en els darrers anys. L'any 2005, el 22,2% de les persones ateses als CSMA patien trastorns severos. L'any 2014 aquest percentatge se situa en el 29,5%.

Figura 1. Percentatge de persones majors de 18 anys ateses als centres de salut mental amb trastorn mental greu (TMG). Barcelona 2001-2014.

El marc europeu i català

Amb aquest pla, el Govern municipal de Barcelona situa la millora de la salut mental de la població com una de les grans prioritats d'acció. És la primera vegada que aquesta prioritització es tradueix en un projecte específic a la ciutat. Per dissenyar les estratègies que cal seguir, l'Ajuntament ha tingut en compte les directrius europees i el marc català.

Així, el Pla d'acció europeu sobre salut mental (2013-2020) de l'Oficina Regional de l'OMS per Europa marca com a direcció estratègica cobrir la prevenció, la promoció de la salut mental, posar especial atenció als col·lectius més vulnerables i desenvolupar serveis comunitaris d'atenció dins d'un context de garantia dels drets humans, tot prioritant la necessitat de reduir les desigualtats socials i d'implementar intervencions efectives i segures en col·laboració i en coordinació amb altres sectors no sanitaris.

L'any 2010 la Generalitat de Catalunya va aprovar el Pla integral d'atenció a les persones amb malaltia mental, que concretava el model català a seguir en matèria de salut mental, i tot un conjunt d'actuacions que posaven especial atenció a la població infantil i adolescent.

Més d'un centenar d'accions

El Pla de Salut Mental que presenta l'Ajuntament de Barcelona per al període 2016-2022 planteja 111 accions per desenvolupar mitjà i llarg termini, algunes de les quals, de fet, ja estan en curs.

Línies d'acció salut-sanitat:

- Reforçar i actualitzar els equipaments d'atenció a la salut mental propers a la comunitat, amb especial atenció a la cronicitat en la comunitat.
- Incrementar i adequar els serveis de salut mental i reforçar la figura del Programa de Servei Individualitzat (PSI) en els barris prioritaris.
- Ampliar els recursos dels CSMIJ i garantir una cartera de serveis equitativa i adaptada a la realitat de cada territori.
- Facilitar l'accés i incrementar la intensitat de la teràpia psicològica a la xarxa de salut mental de la ciutat.

Línies d'acció d'habitatge, ocupació, serveis socials, educació i governança:

- Incorporar les entitats de salut mental en l'accés a la convocatòria d'adjudicació d'habitatges per entitats d'inclusió social.
- Dissenyar i implementar un paquet de mesures, específic per a persones amb malaltia mental, que n'asseguri l'accés a programes generalistes o especialitzats d'assessorament, orientació, formació i seguiment en funció dels itineraris d'inserció laboral.
- Impulsar l'actuació de la figura de l'educador de carrer en la detecció de població amb malaltia mental.
- Ampliar i millorar el Programa específic d'atenció a persones sense llar amb malaltia mental/patologia dual.
- Formalitzar i dinamitzar la Taula pel Compromís de la Salut Mental a Barcelona.